

Datum
2021-03-31

Adress

Diarienummer
SBN-2021-202

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Yttrande över Remiss från Miljödepartementet - Tillgängliga stränder - ett mer differentierat strandskydd (SOU 2020:78) STK-2021-197

Stadsbyggnadsnämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Miljödepartementet har lämnat förslag på remiss till Malmö stad om ett mer differentierat strandskydd. Stadsbyggnadsnämnden ställer sig på flera punkter negativ till förslaget och anser att det är märkligt att utredningen lägger fram förslag som gör det svårare att uppnå måluppfyllelse i de ekologiska dimensionerna av Agenda 2030.-Genomförandet av remissens lagförslag får generellt störst konsekvenser för naturmiljön och friluftslivet i landsbygdskommuner. Utredningen föreslår nämligen en skärpning av strandskyddet genom restriktivt beviljande av strandskyddsdispenser i högexploaterade områden, så som Malmö, och restriktiviteten i högexploaterade områden lyfts i utredningen fram som en motvikt till förslagen om omfattande lättnader i strandskyddet på landsbygden. Stadsbyggnadsnämnden menar att dessa argument inte håller då Malmö, och många andra storstadsområden, har allt för liten yta och kvarvarande orörd natur för att väga upp för de förlorade naturvärdena på landsbygden som förslaget medför. De skärpningar som föreslås för högexploaterade områden medför sannolikt enbart marginella och lokala förbättringar för natur- och rekreationsvärden, men kan samtidigt försvåra några av kommunens långsiktiga planer tex i hamnområdet. Stadsbyggnadsnämnden ställer sig även frågande till hur restriktiviteten ska tillämpas.

Förslaget om att lättare kunna få dispens från strandskyddet för klimatanpassningsåtgärder ser nämnden däremot som positivt.

Yttrande

Strandskyddet i sin tidigaste form kom till på 1950-talet för att trygga den allemansrättsliga tillgången till våra stränder och har sedan dess förändrats till att bli ett generellt skydd som dessutom ska skydda djur- och växters livsvillkor.

Strandskyddet gäller idag generellt 100 meter från strandlinjen längs kuster, sjöar och vattendrag. Syftet är att värna allmänhetens tillgång till våra stränder och skydda djur- och växters livsvillkor i de viktiga strandzonerna.

Remissen om ett mer differentierat strandskydd riskerar att bli en tillbakagång i lagstiftningen och inte längre fungera som det generella skydd det är idag. I remissen (4:2) beskrivs att strandskyddet berör 6 av våra 16 nationella miljömål: *Ett rikt växt- och djurliv*, *Hav i balans samt levande kust och skärgård*, *Levande sjöar och vattendrag*, *Myllrande våtmarker*, *God bebyggd miljö* samt *Grundvatten av god kvalitet*. Den nationella uppföljningen visar att vi inte bedöms nå något av ovanstående mål, och två av målen: *Ett rikt växt- och djurliv* samt *Myllrande våtmarker* har dessutom en negativ utveckling (för övriga mål är utvecklingen oklar). Stadsbyggnadsnämnden anser att ett förslag i detta läge om att avveckla strandskyddet längs sjöar mindre än ett hektar samt vattendrag smalare än 2 meter riskerar att få mycket allvarliga konsekvenser för den biologiska mångfalden. Utredningen påtalar själv att de föreslagna lagändringarna kommer få negativa konsekvenser för växt- och djurliv (10:7) och därmed försvåra uppfyllelsen av de nationella miljömålen och Agenda 2030 ytterligare. Förutom den negativa påverkan lokalt på natur- och rekreationsvärden kan det även påverka den biologiska mångfalden i ett landskapsperspektiv när långsträckta livsmiljöer längs vattendragen tillåts exploateras och den grönbå infrastrukturen därmed fragmentiseras. I Malmö kan det innebära att de mindre vattendragen aldrig kommer omfattas av strandskyddet och därmed på sikt förlora en del av sin ekologiska och rekreativa funktion som en grönbå miljö.

Stadsbyggnadsnämnden önskar framhålla att det som i remissen kallas för ett ”dynamiskt strandskydd” inte kan fungera i praktiken, utan kommer innebära en gradvis urholkning av strandskyddets syften. Detta eftersom ett område där exploatering en gång tillåtits lättare kommer kunna fortsätta exploateras och strandskyddet kommer inte vara relevant att återinföra på platsen. Värdena som fanns längs en orörd strandzon är svårare att få tillbaka.

Stadsbyggnadsnämnden anser också att skapa brister i ett nu generellt skydd och föreslå att detta ska kunna täckas upp av andra naturskyddsinstrument, så som biotopskydd och naturreservat, riskerar att skapa mer administration, inte mindre som remissen menar. Detta innebär i praktiken att många värdefulla strandområden istället kommer stå helt utan skydd.

Förslaget anger att strandskyddet ska stärkas i områden med hög exploateringsgrad. Detta ska ske genom att dispenser och upphävande av strandskyddet vid detaljplanering ska ske särskilt restriktivt (7:6). Syftet att stärka den lokala och regionala beslutsrätten kring vad som ska strandskyddas (7:2) gör inte att strandskyddet differentieras utifrån natur- och rekreationsvärden utan främst utifrån exploateringsstrycket. Stadsbyggnadsnämnden ser att förslaget för Malmös del kan komma att försvåra ett fåtal av de planerade utfyllnaderna i hamnområdena som stadens sedan länge haft i sin långsiktiga planering och menar därför att förslaget, tvärt emot ambitionen att förenkla kommunens planeringsarbete, försvårar det. Bedömningen är dock att det maximalt kommer påverka några enstaka detaljplaner varför nämnden inte ser hur förslaget om skärpning av strandskyddet i högexploaterade områden kommer kunna väga upp de negativa ekologiska konsekvenserna av lättnaderna på landsbygden som föreslås.

Kommuner och regioner med högt exploateringsstryck riskerar alltså att få svårt att skydda många av sina stränder ytterligare, medan förslaget nedmonterar strandskyddet som ett instrument för att få tillväxt i landsbygdsområden. Stadsbyggnadsnämnden ställer sig också frågande till hur den restriktiva tillämpningen kring dispensgivning och upphävande av strandskydd i detaljplaner ska tolkas. Detta behöver beskrivas tydligt i förarbeten för att kunna tillämpas korrekt men kommer troligtvis inte innebära några märkbara positiva förändringar för Malmös natur- och rekreationsvärden.

Stadsbyggnadsnämnden välkomnar däremot det digitaliserade nationella underlaget av strandskydd som föreslås, då det lär påverka såväl handläggning som allmänhetens förståelse och kunskap om strandskyddet i en positiv riktning. Malmö kommun har redan ett sådant digitalt underlag vilket är till stor hjälp i förvaltningarnas arbete.

Även tillägget att klimatanpassningsåtgärder ska utgöra ett särskilt skäl för att ge dispens (7.6) från strandskyddet är välbehövligt. Åtgärder som kan vara aktuella är t. ex vallar och vågbrytare. Malmös läge utmed kusten är utsatt för såväl framtida havsnivåhöjningar som översvämningar och arbetet med att klimatsäkra Malmö kan underlättas med förslaget. Men denna möjlighet bör inte öppna upp för ytterligare bebyggelse i strandskyddade lägen, utan bara skydda redan befintlig bebyggelse och infrastruktur. Grundförutsättningen måste ändå vara att stränderna generellt sett inte bör bebyggas: för klimatriskerna det medför, naturvärdena och friluftslivet.

ordförande

.....
Sofia Hedén (S)
.....

sekreterare

.....
Kristina Andersson
.....

Reservation

Martin Molin (C), Darko Simic (M), Göran Wiberg (M) och Mats Brogren (M) med instämmande av Susanne Ydstedt (M), Peter Ahlström (M) och Petra Lundgren (M) lämnar in en gemensam reservation, bilaga § 88a.